

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: leto 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XV.

V Ljubljani, v torek, dne 6. decembra 1932.

Štev. 140.

Naš tretji odgovor

S svojim prvim odgovorom smo postavili debato z »Zadugarjem« na pravilna tla, ko smo naglasili, da ne gre za združništvo kot takšno, temveč da so v debati le privilegiji konzumov, združniških trgovin in gostiln. V svojem drugem odgovoru smo dokazali, kako so ti privilegiji v nasprotju z osnovnim zakonom o državljski enakopravnosti in kako so tudi škodljivi za državo. S svojim tretjim odgovorom pa hočemo na kratko navesti, kako ti privilegiji ubijajo trgovino in s tem uničujejo eno za državne finance najvažnejših narodno gospodarskih panog.

Poglejmo na primer položaj trgovine s kurivom. Ta trgovina se lahko začne s primeroma majhnim kapitalom, ni se zahtevala posebna strokovna usposobljenost in tudi lokal ni delal posebnih težkoč, da je čisto naravno, da se je število trgovcev zelo pomnožilo. Ni se pa obenem tudi povečal trg in to baš vsled tega, ker je cela vrsta društev, zadrug, uradov začela za svoje člane ali nameščence sama nabavljati potrebno kurivo. Saj smo že ugotovili, da n. pr. državni uradi sploh več ne kupujejo kuriva pri zasebnih trgovcih. Vsled tega je le prenaravno, da je nastala med trgovci s kurivom nad vse ostra konkurenca, da so bile cene tako nizke, kakor je to sploh bilo mogoče. Vsled te ostre konkurence bi se moral na vse zadnje položaj za trgovino s kurivom zboljšati, če ne bi nastopile razne nabavljalne zadruge in konzumi, ki uživajo tako neverjetne privilegije, da je teoretično konkurenca z njimi sploh nemogoča.

Samo nekaj primerov. Nabavljalna za druga ima n. pr. znižano oz. prosto prevoznino, kar je za blago, kakor je kurivo, ki ima nizko ceno in velik volumen, že nad vse velika prednost. Zadruga drž. nameščencev imajo poleg tega po zakonu pravico, da dobe po možnosti brezplačen lokal in skladišče. V Ljubljani imajo skladišče v centru mesta na Miklošičevi cesti in tu imajo na razpolago še tako ceno delovno silo, kakor je privatni trgovec nikdar ne more imeti. Takšne plače, ki jo dobivajo kaznjenci, pač ne morejo zadostovati za nobenega delavca. Že samo ti privilegiji, prevoznina, lokal in delovna sila, so tako veliki, da bi morale vse združne trgovine s kurivom docela ubiti vsako legalno trgovino s kurivom.

A to niso edini privilegiji. Zadruga državnih nameščencev dobivajo cen kredit pri Savezu, ki znaša največ 4%, dočim mora legalni trgovec plačevati po najmanj 10—12% obresti. Vrh tega pa niso združne trgovine nikdar v nevarnosti, da bi kaj denarja izgubile, ker morejo odtegniti od plače dolžne zneske. Naj trgovec pomaga zadolženemu nameščencu tudi v največji stiski, vendar ne more plače odtegniti in je tudi v tem pogledu znatno na slabšem.

Toda še ni konec privilegijev, ki jih uživajo konzumi in združne trgovine. Vrh vseh navedenih privilegijev uživajo te še velike davčne dobrote. Ni jim treba plačevati pridobnine, uživajo olajšave po taksnem zakonu in oproščeni so splošnega davka na poslovni promet. To so bonitete, ki pomenijo velikansko darilo države, to so bonitete, da bi bila takoj vsa legalna trgovina iz krize, če bi tudi ona uživala takšne dobrote.

Pri vsem tem pa imajo združne trgovine še to prednost, da morejo po znanem paragrafu 2. prodajati blago tudi nečlanom, ker jim ni treba storiti nič drugega, kakor da njih upravni svet (seveda le izjemoma) sklene, da je na skladišču več blaga, kakor pa je veliko povpraševanje zdugarjev, in more ga prodajati tudi nečlanom. Verjetno je seveda, da ga bo prodajal nečlanom malo dražje, ker treba napraviti večji dobiček, da se more vodstvo izkazati na občnem zboru in da je dividenda zadugarjev tem boljša. In po malo višji ceni prodaja nečlanom združna trgovina tudi brez težave, ker so privilegiji tako

ogromni, da morajo biti tudi višje cene še vedno konkurenčne.

Kljub vsem tem privilegijem pa se včasih le zgodi, da še ne posluje združna trgovina dobro ali da mora konzum zaprositi za prisilno poravnavo. Včasih povzroči to tudi poneverba funkcionarja, da je ves dobiček privilegijev in še nekaj več izgubljeno. A tudi v tem bolj redkem primeru je za združno trgovino ali konzum še vedno nekaj upanja na rešitev, da namreč priskoči na pomoč država z brezobrestnim posojilom, ki se potem odpiše, če je le kolikaj mogoče.

Za trgovca pa je položaj čisto drugačen. Prevoznino mora plačevati v polnem iznosu in sedaj se povečane postranske pristojbine še onemogočile kontrolo teže sprejetega blaga. Lokal je drag in pri rentabilitetnih računih za hiše, je trgovski lokal počaščen s posebnim procentom. Delovna sila je po nižji ko običajni ceni nedosegljiva. Krediti so možni le pri visoki obrestni meri, a v času gospodarske stiske skoraj nedosegljivi. Vse blago je treba plačevati naprej, za kreditirano blago pa se vsled

Intimno slavlje v zbornici za TOJ

V soboto, dne 3. decembra 1932. je zbornični predsednik Ivan Jelačin v navzočnosti podpredsednikov Dragotina Hribarja, Konrada Elsbacherja in Josipa Reberka ter članov predsedstva Jos. Kavčiča, Jakoba Zadraveca in posl. Antona Krejčiča ob prisotnosti zborničnega tajništva z ministrom Mohoričem na čelu izročil vzpok. generalnemu tajniku dr. Franu Windischerju red sv. Save II. razreda, s katerim ga je blagovolil odlikovati Nj. Vel. kralj.

Ob izročitvi je predsednik Jelačin z besedami neomejenega priznanja omenjal za sluge dr. Windischerja za Zbornico in slovensko gospodarstvo. Izredno ga veseli, da mu more ravno on izročiti Najvišje odlikovanje, ki ni samo odlikovanje dr. Windischerja, temveč se z njim čuti počašeno tudi Zbornica, v kateri je dr. Windischer deloval, se trudil in veliko prizadeval za blagor slovenskega gospodarstva daleko preko tega, kar mu je velevala dolžnost. Iskrenimi voščili za bodočnost je predsednik izročil visoki red odlikovancu in mu prisrčno čestital.

Dr. Windischer se je g. predsedniku z izbranimi besedami zahvalil za besede priznanja njegovega delovanja na gospodarskem polju. Ko je nastopil službo v Zbornici, so bile razmere še majhne. O kupčijski zbornici se je govorilo z nekim omalovaževanjem. Treba je bilo trdega in smotrenega

Fr. Zelenik.

Velja tudi danes

Ta članek sem napisal pred dobrimi dvajsetimi leti, ko sem bil urednik našega trgovskega lista, kateri je pa takrat izhajal v Trstu. Ne vem, iz kakšnega vzroka takrat ni prišel članek v list, upam, da ga bo sedanjí urednik rad uvrstil, ker članek vključuje svoji starosti odgovarjajo današnjim razmeram.

Kdor hoče pričeti in voditi trgovino ali podjetje, mora imeti primerno premoženje, obratno glavnico. Veliko je pa trgovin in tudi podjetij, katera se ne morejo pravilno razviti, ker bolehalo na pomanjkanju potrebne obratne glavnice. Marsikatera trgovina pa hira, ker je lastnik oslabil obratno glavnico.

Najprej hočemo govoriti o onih, kateri začnejo trgovino z nezadostno glavnico.

V trgovskem poklicu imamo tudi takozvane »v banque« — igralce, kateri z ustanovitvijo trgovine ne morejo ničesar izgubiti, pač pa lahko pridobijo. Začne trgovino z nezadostnimi sredstvi, smatra za največjo potrebo trgovine vsestranski

kmečkega moratorija ne dobi nič. O davčnih oprostih sploh ni govora, in tudi davčnih olajšav, ko n. pr. plačila v obrokih itd., je tem manj, čim bolj pritiska gospodarska stiska in čim bolj potrebuje država denar. Kupna moč prebivalstva pada, denarja je vedno manj, javne dajatve pa rastejo in trgovec jih mora plačevati v največjo točnostjo, ker za legalno trgovino ni nobene prizanesljivosti in razumevanja za njene potrebe. Ali je čuda, če pri takšnih razmerah raste število konkurzov, če je vedno več prisilnih poravnav.

Privilegiji izpodjedajo legalni trgovini tla, privilegiji ubijajo trgovino. Ze zaradi samoobrambe, zavoljo ohranitve svoje eksistence se mora zato legalna trgovina z vsemi silami boriti proti tem, v nobenem oziru upravičenim privilegijem. In objektivna javnost, ki pozna in ceni pomen trgovine, more biti v tem boju samo na strani legalnega trgovstva, ki je vedno dokazalo, da odlično izpolnjuje svojo dolžnost do javnosti in naroda in ki se zato more sklicevati tudi na svoje zasluge in delo za narod in državo. Legalna trgovina mora obstati in zato proč s privilegiji!

dela, da si je Zbornica pridobila pozicijo, katera ji gre po njeni važnosti za naše gospodarstvo. V takratni zbornici je prevladoval nemški element, ki se je trudil, da v svojem duhu usmeni zbornično poslovanje. Takrat merodajni funkcionarji niso imeli pravega smisla za potrebe slovenskega gospodarstva in njegove osamosvojitve. Zato je šel med male obrtnike in trgovce, jih zbiral okoli sebe ter pripravil teren za organizacijo, ki še danes plodonosno deluje, ko nas je osvoboditev na mah postavila v lastno narodno državo. V nadaljnjih izvajanjih je iz svojih prizadevanj za napredek in razvoj gospodarstva podal par karakterističnih reminiscenc in naprosil g. predsednika, da tolmači na najvišjem mestu njegovo udano zahvalo za odlikovanje.

Na to je dr. Windischerju v imenu zborničnega tajništva čestital k odlikovanju njegov naslednik minister Mohorič in se mu ob tej priliki zahvalil v imenu uradništva, ki je izšlo iz njegove šole, za vso naklonjenost in blagohotnost.

S tem je bila skromna slovesnost zaključena. Ob koncu slavlja so še vsi ostali navzoči prisrčno čestitali dr. Windischerju k njegovemu odlikovanju in tudi k godu, ki ga je praznoval istega dne, z iskreno željo, da ga ohrani Bog njegovi cenjeni družini in slovenskemu gospodarstvu v sedanji vedrosti do skrajnih mej človeškega življenja.

kredit. Če se mu je posrečilo dobiti na različnih straneh večji kredit, se smatra za izvežbanega trgovca. V mnogih slučajih je kredit edina glavnica takega trgovca, spekulira z denarjem drugih, tedaj na nevarnost in troške tistih, ki so mu dali na kredit.

Dokler so kreditne razmere ugodne, gre s tako trgovino naprej. Kakor hitro pa se napne denarni trg, se skrči kredit, ali celo odtegne, pa kmalu izgine taka trgovina s površja (danes se poravnal). Lastnik take trgovine ni ničesar izgubil, pač pa trpijo škodo dobavitelji.

Pri nas imamo dokaj trgovcev, ki so začeli z lepimi nadami pa s premalo glavnice. Prihranil si je nekaj stotakov ali kakšen tisočak (danes mora biti precej tisočakov), pa že čuti potrebo po samostojnosti. Prevzame že obstoječo trgovino, ali pa najame lokal in ustanovi novo trgovino. Marsikateri porabi svoje prihranke že z ustanovitvijo, ostalo mu je le še upanje na dobro kupčijo. Bolj pogostoma se

to upanje ne izpolni. Trgovec začne obupavati in izgublja na odpornosti in delavoljnosti. Ne presoja več trezno položaja in da si pridobi nekoliko tekočih sredstev, začne prodajati blago pod ceno, večinoma v izgubo in končni uspeh takega početja je konkurz (danes v ugodnem slučaju poravnava). Izgubil je svoje ideale, izgubil težko prihranjene in pristradane solde in zelo težko pride do kakšne službe v svojem poklicu kot pomočnik.

Ta ni imel namena in ni začel trgovine, da bi spekuliral na škodo drugih, temveč je začel trgovino z resno željo in voljo, da bi si s svojo trgovino zagotovil bodočnost. Ali brez zadostne glavnice bolj poredkoma gre in v trgovini se upanje najslabše obrestuje.

Govoriti moramo še o onih trgovcih, ki svojo obratno glavnico sami oslabijo.

Ako gre trgovina dobro in se je nadejati dobre kupčije tudi v bodočnosti, začuti potrebo zidanja ali prezidanja itd. Postavi si lepo hišo ali pa modernizira svoje stare prostore in vtakne v zidovje zelo veliko denarja. Lepo je imeti lepe in moderne prostore, ali take si naj privošči trgovec le tedaj, kadar ima dovolj sredstev. Mnogo je takih, kateri so dobro stali, so v redu plačevali, pa so veliko zazidali. Začne primanjkovati denarja, nastopajo težave, začne plačevati počasi, upniki postajajo nervozni in oprezni.

Izkušnja nas uči, da marsikatera trgovina, katera je prej v stari hiši in starih prostorih dobro uspevala, je v novi hiši in v novih prostorih propadla. Trgovec je zabil denar v zidovje, za trgovino mu je pa zmanjkalo.

Zategadelj pa mora trgovec počasi, pa zato gotovo naprej. Boljše je imeti v starih prostorih manjšo pa dobro trgovino, kot pa v novi hiši večjo trgovino pa obilo skrbi. Predno začne trgovec zidati ali prezidavati, mora dobro premisliti svoj korak in preceniti svoja denarna sredstva. Zida naj le tedaj, kadar ima toliko denarja, da ga radi zidanja ne bo zmanjkalo za trgovino.

Šest predlogov za svetovno konferenco

Upravni svet Mednarodne trgovske zbornice je sklenil, da predlaga bodoči svetovni konferenci teh šest predlogov:

1. Odpraviti je treba vsako vmešavanje držav v gospodarsko življenje in obsoditi je sistematično uvajanje kontingentiranja uvoza.
2. Vlade naj poskrbe, da bodo novčanične banke poročale o letnih dolgo- in kratkoročnih dolgovih in sicer tako o javnih ko o zasebnih.
3. Cene v podrobni trgovini treba nadalje znižati s tem, da se zmanjšajo produkcijski in razdelilni stroški.
4. Ustanovi naj se nespremenljiv mednarodni valutni standard.
5. Uvedejo naj se nova pogajanja za ureditve mednarodnih dolgov.
6. Obvelja naj še naprej brezpogojna klavzula o največjih ugodnostih. (Protí temu predlogu sta glasovale britanska in francoska delegacija.)

Vse preveč blaga na svetu

Poročilo ameriškega trgovskega ministra Chapina, ki je bilo dne 5. t. m. predloženo kongresu, je silno pesimistično. Med drugim navaja, kako je ves svet prenapolnjen z blagom. Povprečno je v primeri z leti 1923—1925 na svetu za 200% več zalog in sicer kave za 400%, bombaža za 150%, kavčuka in sladkorja za 240%, čaja za 20%, kositra za 135% in pšenice za 140%. Te prevelike zaloge so krive padca cen, ki je zopet vzrok vse sedanje gospodarske stiske. Ker ni računati, da bi bile te zaloge kmalu izrpane, tudi še ni misliti na zboljšanje cen.

Radi praznika izide prihodnja številka »Trgovskega lista« v petek, v soboto pa izide »Trgovski list« ko običajno.

Narodno gospodarstvo v 3. četrtletju

Poročila guvernerja Narodne banke g. Baiflonija

Zunanja trgovina

Vsled znatnega padca izvoza, zlasti pšenice in kornice, se je naša trgovinska bilanca zaključila z deficitom v tretjem tromesečju v višini 70 milijonov dinarjev. V vseh prvih devetih mesecih t. l. pa je bila trgovinska bilanca pasivna za 88 milijonov dinarjev. Treba pa je poudariti, da je deficit znatno manjši kot v prejšnjih letih, ker je v prvih devetih mesecih l. 1931 znašal 119 milijonov, l. 1930 272 in l. 1929 celo 287 milijonov Din.

Drug značilen pojav v tem tromesečju je nekoliko spremenjen tok naš zunanje trgovine. Navadno je bilo tretje tromesečje po obsegu trgovske zamenjave s tujino močnejše od prvih dveh tromesečij, a nekoliko slabše od zadnjega. Letos pa je tretje četrtletje, čeprav boljše od prvega, vendarle slabše od drugega, ki je poleg tega izjemoma visoko aktivno. Kakor bi se izvozna sezona pomaknila naprej in kakor da je postala bolj intenzivna v poletnih ko v jesenskih mesecih.

V tretjem četrtletju smo največ izvozili stavbnega lesa in sicer za 99 milijonov (v 3. tromesečju 1931 za 161 milijonov), potem svinj za 75 milijonov (93 milijonov), svežega sadja za 54 (79) milijonov, sirovega bakra 63 (70) milijonov, jajc za 40 (67) milijonov, tobaka v listih za 33,5, svežega mesa za 27 (42), rud za 40 (48), živine za 22 (29,5), pšenice za 19 (322) milijonov Din itd.

Kar se tiče uvoza je na prvem mestu, ko tudi v prejšnjih letih bombaž in bombažni izdelki, katerih je uvoženo za 130 milijonov (232), nato slede: železo in železni izdelki 77 (148), volna in volneni izdelki 57,5 (106), stroji in aparati 37 (86), premog 35 (39), elektrotehnični predmeti 26 (49), kava 21 (22), svila in svilnati izdelki 20 (31), oljnati plodovi 19 (19), sirova nafta 16 (1) milijonov Din.

Pri izvozu je treba poudariti poleg ogromnega padca izvoza pšenice tudi znatno zmanjšanje izvoza goveje in drobne živine, pri uvozu pa veliko zmanjšanje uvoza kož in prevoznih sredstev.

Udeležba tujih držav v naši izvojni trgovini je bila v prvih devetih mesecih ta: Italija (25,69%), Avstrija (19,67%), Češkoslovaška (13,15%), Nemčija (10,39%), Madjarska (4,40%), Grčija (4,04%), Rumunija (3,43%), Belgija (2,83%), Poljska (2,54%), Francija (2,46%) itd.

Pri uvozu pa je na prvem mestu Nemčija z 18,38% in nato slede: Češkoslovaška 15,85%, Avstrija 12,38%, Italija 12,12%, Anglija 7,89%, Madjarska 4,89%, Francija 4,74%, Združene države Sev. Amerike 4,71%, Brazilija 2,81%, Rumunija 2,78% itd.

Če se obrzi tendenca, ki se kaže v prvih devetih mesecih, potem bo naša trgovinska zamenjava z balkanskimi deželami oživela. Naši gospodarski odnosi z balkanskimi državami so se razvijali ugodno do leta 1925, ko so bile balkanske države udeležene v našem izvozu za 22,82%, a v uvozu s 6,91%. Od leta 1926 dalje so se ti odnosi poslabšali in udeležba balkanskih držav v našem izvozu je leta 1931 znašala samo še 7,99%, v našem uvozu pa 2,76%. V prvih devetih mesecih l. 1932 je ta udeležba narasla na 8,31%, oziroma na 3,93%.

Cene.

Kljub oslabiljenju dinarjevega tečaja na mednarodnih borzah se je njegova kupna sila v državi še povečala. Ta okrepitev kupne sile dinarja je razvidna iz splošnega padca indeksa cen na veliko v juniju od

64,9 na 61,8 v septembru, kar pomeni tudi najbolj občutljiv padec cen v vsem letu. Padec cen je bil posebno velik pri rastlinskih proizvodih, katerih indeks je v tromesečju nazadoval za 14,5 točk. Cene živalskih proizvodov so imele neenako tendenco. Po poboljšanju v juniju so padle cene v avgustu in so se potem v septembru okrepile, da so bile nazadnje nekaj višje kot koncem drugega tromesečja. Mineralni proizvodi so nazadovali v ceni za 1,6 točke. Indeks industrijskih izdelkov se je v tem času neznatno povečal. Pod uplivom padca cen za rastlinske proizvode je nazadoval indeks izvoznih predmetov za 6,2 točke, dočim se je istočasno povečal indeks uvoznih predmetov za 0,4 točke.

Promet.

Število natovorjenih vagonov je znašalo na državnih železnicah v juliju 114.234, v avgustu 121.894 in v septembru 135.680, v vsem tromesečju torej 371.808 vagonov. V primeri s prejšnjim četrtletjem torej več za 22.150 vagonov, v primeri s tretjim tromesečjem lanskega leta pa manj za 101.318 vagonov.

V juliju je znašalo število v jugoslovanskih pristaniščih pristalih ladij 8851, v avgustu 8952 in v septembru 8312 ladij s tonažo 1.529.000, 1.582.000 in 1.535.000 ton ali v vseh tromesečjih 26.115 ladij s 4.646.000 tonami proti 30.139 ladjam s 4.976.000 tonami v tretjem tromesečju leta 1931.

Pri državni rečni plovbi je bilo doseženih v mesecu juliju 27 milijonov 989.000 tonskih kilometrov, v avgustu 15.663.573 in v septembru 15.262.365, kar znaša skupno 58.914.983 tonskih kilometrov proti 128 milijonom 170.960 v istem tromesečju lani, kar pomeni zmanjšanje za 69.255.972 tonskih kilometrov. To veliko zmanjšanje rečne plovbe je nastalo v prvi vrsti vsled nizkega stanja rek.

Brezposelnost.

V tretjem četrtletju se opaza padanje brezposelnosti, ki je posledica oživljenja v industrijski delavnosti. Število delavcev, ki niso mogli najti dela, je znašalo na javnih borzah v juniju 11.418, a v septembru 10.985, kar pomeni zmanjšanje za 3,8%. Nasprotno pa je znašal dvig v isti dobi lani 25,4%, vsled česar je brezposelnost v septembru 1932 večja le za 41,7% kakor v septembru 1931, dočim je bila v juniju 1932 dvakrat večja ko v juniju 1931.

Konkurzi.

V tretjem tromesečju je bilo 154 konkurzov ali za 14% več ko v tretjem tromesečju l. 1931, a za 22% manj ko v drugem letošnjem tromesečju. V primeri z odgovarjajočimi dobami v letu 1931 pa so bili konkurzi v drugem letošnjem tromesečju večji za 55%, v prvem pa celo za 109%. Konkurzov je torej manj. Prisilne poravnave pa so padle v mnogo manj znatni meri in njih število je, kakor v prvem polletju, za 70 odstotkov večje ko v prejšnjem letu. Prisilnih poravnav je bilo v tretjem tromesečju letošnjega leta 285 proti 290 v drugem tromesečju.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snai obleke, klobuke itd. Škrohi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. - Selenburgova ul. 3
Telefon št. 22-72.

Napačni računi Amerike

Ureditel dolgov pogoj gospodarskega oživljenja

Mesečno poročilo njujorske National City Banke pravi, da je ureditev vojnih dolgov in stabilizacija valut nujen pogoj, da se more zboljšati svetovni gospodarski položaj. Po mnenju National City Banke so napravili člani ameriškega kongresa to usodno napako, da so se ozirali le na davčno politične razloge in pri tem čisto pozabili, kako odločilno vlogo imajo plačila mednarodnih dolgov pri polomu svetovne trgovine in kako ti povzročajo trajno depresijo.

Ta opomin kaže, da je stiska spravila Amerikance ob njih sicer vedno zanesljiv instinkt. Lahko bi si izračunali, da bo ne-

popustljivost v vprašanju vojnih dolgov ameriškega gospodarstvu mnogo bolj škodovala, kakor pa bo znašala vsota, ki jo bo prejela državna blagajna dne 15. decembra. Kajti tako velika odtegnitev zlata iz Anglije mora nujno povzročiti oslabilitev funta. Posledica tega pa bo, da se bodo oslobile tudi vse cene v svetovni trgovini. Že samo ta padec cen pa bo Ameriko veljal več ko 95 milijonov, kolikor bo znašalo angleško plačilo. Če se pa k temu prištejejo še izgube, ki bodo zadele Amerikance vsled potrebnih odpisov pri blagovnih zalogah, potem bo šla izguba ameriškega gospodarstva v stotine milijonov

dolarjev. Čeprav bo Anglija morala 15. decembra plačati, vendar ni premaganec, ker bo vsled tega plačila za dolgo odložena sanacija svetovnega gospodarstva, ki je v prvi vrsti potrebna Ameriki.

Sploh so se izkazali Angleži v tem vprašanju kot zelo dobri finančniki. Računali so pravilno, da funt sploh ne more pasti do brezkončnosti in zato tudi niso podvzeli nobenih akcij, da funt umetno vzdrže na prejšnji višini. Na drugi strani pa oslabilitev funta poveča angl. trgovino, dočim pritiska ameriško. Ker pa ima Anglija več funtov v tujini, kakor sama dolguje drugim državam, zato ne bo gnala vse stvari do skrajnosti in se je zato zadovoljila, da v blagovni trgovini pokaže svojo voljo, da ne nazaduje funt v preveliki meri.

To je tudi vzrok, da je Anglija vzela za plačilo dolga svoje zlato iz banke, ki služi v zlato kritje bankovcev. S tem je sicer zlato kritje padlo za 15 odstotkov, toda nova teorija že itak trdi, da vrednost valute ne odvisi od njenega zlatega kritja. Zlati zaklad ima samo ta namen, da je rezerva za plačilo v tujino in je zato čisto pravilno, če je Anglija ta zaklad tudi v ta namen uporabila. Tako je znala Anglija pravočasno preprečiti, da bi plačilo decembrskega obroka škodljivo uplivalo na njego gospodarstvo.

Priporočila se

GREGORC & Ko.

LIUBLJANA

Veletrgovina specerijskega in kolonijalnega blaga, raznega žganja in spirita

TELEFON: 22-46 Brzjavci: GREGORC

Zahtevajte specialne ponudbe!

Plenarna seja Zbornice za TOI

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani ima v sredo, dne 14. decembra t. l. ob 9. uri dopoldne v svoji dvorani javno plenarno sejo s tem dnevnim redom:

1. Naznanila predsedstva.
2. Poslovno poročilo.
3. Proračun Zbornice za l. 1933.
4. Dobava premoga železnicam in naše rudarstvo.
5. Revizija zakona o socialnem zavarovanju delavstva.
6. Ocena davčne osnove za odmero pridobnine.
7. Poročilo o delovanju zborničnega Zavoda za pospeševanje obrta.
8. Predlogi odsekov in zborničnih članov.

Predsednik:

Ivan Jelačin s. r.

25letnica Društva trgovskih potnikov v Beogradu

Dne 4. decembra je praznovalo v Beogradu Društvo trg. potnikov in komisijonarjev svojo 25letnico. Društvo je bilo ustanovljeno v novembru 1907, ko je izbruhnila carinska vojna med Avstrijo in Srbijo. Bistvena zadruga članov tega društva je, da so našli Srbiji nove trge in ji s tem omogočili, da je uspešno končala Srbijo. Bistvena zasluga članov tega društva seveda ni moglo delovati, septembra 1922 pa je bilo znova oživljeno in od takrat vodi društvo Damjan Branković, ki je dajal društvu ves čas brezplačno na razpolago prostore, razsvetljavo, kurjavo, telefon in drugo. Društvo je danes obvezno ter je zastopano v trgovski zbornici, tarifnem odboru itd. Društvo je ustanovilo tudi poseben fond za slučaj obolelosti in smrti svojih članov. Ta fond znaša danes 400.000, premoženje društva pa 100.000 dinarjev. K jubileju zaslužnega društva tudi naše čestitke.

POVIŠANJE CARINE NA ČEŠKOSLOVAŠKEM.

Da zagotovi ravnovesje v proračunu, namerava finančni minister znatno povišati carine, zlasti carino na kavo, čaj in kolonijalno blago. Po načrtu finančnega ministra bi se carine povišale približno 60 predmetom. Ves donos novih carin bi znašal več 100 milijonov Kč in samo povišana carina na kavo in čaj bi dala 100 milijonov. V splošnem ni proti novim carinam posebnega odpora in tudi industrijski krogi ne nasprotujejo novim carinam, zahtevajo pa, da se jim pred uvedbo novih carin omogoči, da k vsaki carini zavzamejo svoje stališče.

Po svetu

Za nove stavbe gospodarsko-gozdne fakultete v Zagrebu je dovoljen kredit v višini 3 milijone Din.

Zimska razstava Zagrebškega zbora je bila otvorjena v soboto.

Fabrika cementa »Split«, ki je zaposlovala 180 delavcev, je ustavila delo, dočim stavlja »La Dalmatienne« svoje obrate zopet v pogon.

Proračunsko leto se bo v Rumuniji v prihodnje pričelo mesto dne 1. januarja 1. aprila. Do tedaj si bo vlada pomagala z dvanajstiniami na podlagi starega proračuna.

Politično premirje je odredila avstrijska vlada za čas od 11. decembra do 8. januarja. Vsi obhodi in shodi na prostem so ta čas prepovedani.

Narodno socialistična vlada v Turingiji je prepovedala drž. uradnikom kupovanje svojih potrebščin v židovskih trgovinah.

Ves državni dolg Združenih držav Sev. Amerike znaša po izjavi finančnega ministra 500 milijard švicarskih frankov.

Reichsbanka je plačala Banki za mednarodna plačila v Baslu 4 milijone dolarjev na račun 90 milijonskega posojila. Za ostalo vsoto ji je bil dovoljen 3mesečni moratorij.

Avstrijska vlada bo zaprosila za odložitve plačila obroka reliefnega dolga v višini 10 milijonov šilingov.

Pravni odbor ameriškega kongresa je odklonil Garnerov predlog, da se odpravi prohibicija.

Francoska vlada je vsled dobre žitne letine odredila, da mora biti 90% moke za peko kruha francoskega izvora.

Sovjetska zunanja trgovina je bila v septembru prvič aktivna in sicer za 5 milijonov rubljev.

Grška vlada je kontingentirala uvoz še za 3 mesece do 15. februarja. Do tedaj se more uvoziti v Grčijo: 144.000 glav drobnice, 8.750 goveje živine, 25.000.000 kg stavbenega lesa itd.

Uvozna carina na les je v Franciji od 21. novembra naprej povečana za 60%.

Indeks svetovne produkcije se je po podatkih Berlinskega inštituta za konjunkturo dvignil v septembru od 66,6% na 70,7%.

Jajnine

zlato naših branil

Popolni bančni moratorij v državi Nevada v U. S. A. je podaljšan do 18. t. m.

Po sklenjenem sporazumu bo plačala Grška obrok za oba torpedna rušilca, ki sta že dospela iz Italije, v tobaku.

Velike hranilnice v Pragi bodo z novim letom zopet znižale obrestno mero, in sicer na 3,75%.

Sadja je izvozila Avstrija v mesecu septembru 390 vagonov v vrednosti 538.000 šilingov, v oktobru pa 4000 vagonov v vrednosti 3.838.000 šilingov.

Češkoslovaški žitni sindikat je sklenil, da bo dovolil uvoz le onemu žitu iz Podonavja, ki pride na češkoslovaških ladjah.

Union Electrique Rurale v Parizu, ki ima 120 milijonov kapitala, je prišla v likvidacijo. Pasiva znašajo 300 milijonov frankov.

Kartel izdelovalcev emajlirane posode je bil ustanovljen v Nemčiji in so vstopile v kartel vse nemške firme.

Bankers Industrial Development Co, ki jo tvorijo pod vodstvom Angleške banke vse angleške velebanke, je dovolil železnemu koncernu Stewarts & Lloyds 3 milijone funtov kredita za zgraditev novega velikega jeklenega zavoda, pri čegar gradnji bo zaposlenih 6000 delavcev.

Angleška produkcija umetne svile se je v oktobru dvignila od 5,7 na 6,32 milijonov funtov v vseh prvih 10 mesecih t. l. pa od 42,24 na 60,40.

Dunajski hoteli so znižali cene sobam za 30-40%.

Metrsko mero uvede prihodnje leto Turčija.

Umetnih gnojil (superfosfata) so na Češkoslovaškem v letošnjem jesenskem četrtletju (avgust-oktober) uporabili 7183 vagonov, dočim lani v istem času le 6478.

Cankarjevo »Pohujšanje v dolini šentflorijanski« bo po poročilu pariške revije »Comedie« vprizorjeno začetkom l. 1933. v Parizu. Delo je prevedel g. Kovačević.

Denarstva

Tečaji srednje-evropskih vrednostnih papirjev

Po polomu Creditanstalt so začeli tečaji vseh srednje-evropskih vrednostnih papirjev na tujih borzah silno padati. Že domačim papirjem niso v Ameriki dosti zaupali, še manj pa seveda tujim in tako so padli srednje-evropski papirji zlasti na njujorški borzi mnogo bolj, kakor pa bi to odgovarjalo njih vrednosti. Tako je bil v zadnjem času povprečni tečaj nekaterih važnejših srednje-evropskih papirjev ta.

Dawisovo posojilo	52
Youngovo posojilo	31
6% posojilo mesta Berlina	16
6% posojilo mesta Budimpešte	16
7% avstrijsko mednarodno posojilo iz leta 1930	27
7% jugoslovansko iz l. 1926	12
7% jugoslovanski Blair	21

Tečaj nekaterih teh papirjev je bil tako nizek, da bi pri nekaterih teh posojil mogel dolžnik pokupiti vse obveznice dolga, če bi plačal le dvakrat toliko, kolikor pa je letno moral plačevati za obresti in amortizacijo. Toda srednje-evropske države so brez deviz in zato ne morejo izvesti tega tako dobičkanosnega dobička.

V domačih državah pa je bil tečaj teh papirjev mnogo večji in tako je nastala silna dispariteta, ki je dosegla prav neverjetno višino. Tako je beležil naš 7% Blair v New Yorku 21, pri nas 38, 6% posojilo Rentenbanke v New Yorku 29, v Nemčiji 65-50, posojilo Rhein. Westfal. Elektrizitätswerke v New Yorku 23, v Nemčiji 65 itd. Razumljivo je, da je ta dispariteta silno vabila k nakupu, kajti papir kupljen v New Yorku bi donasal doma skoraj trikrat tako velike obresti. Ti nakupi pa so povzročili silen odliv deviz in zato je Nemčija, ko v zadnjem času tudi naša država, izdala odlok, po katerem se dovoljuje kupčija s temi papirji na domačih borzah, oz. se izplačujejo kuponi, le onim lastnikom, ki morejo dokazati, da so do gotovega roka že bili lastniki teh papirjev. Na podlagi teh dokazov je izdala nemška vlada lastnikom teh papirjev posebne certifikate in samo ti papirji so se smeli prodajati na borzah. Tako so nastali trojni papirji istega posojila, od katerih je tudi vsak takoj imel svoj tečaj. Tako je znašal tečaj nemških zunanjih posojil v New Yorku povprečno od 23-29%, tečaj istih papirjev brez certifikata v Nemčiji od 40-45% in tečaj teh papirjev s certifikatom v Nemčiji od 64 do 66%.

*

STANJE NARODNE BANKE

Stanje Narodne banke po izkazu z dne 30. nov. je to-le (vse v milijonih Din). Podloga se je v primeri z izkazom prejšnjega tedna zmanjšala za 16-2 in znaša 1.980-7. Devize, ki ne spadajo v podlogo, so se zmanjšale za 28-2. Potemtakem znaša vsa vsota deviz 1.160. Niklastega in srebrnega denarja je manj za 16-9 in znaša celotna vsota 157-9.

Posojila na menice in vrednostne papirje znašajo skupno 2.538-1 in so se zmanjšala za 2-7. V rubriki prejšnjih predumov državi se kaže povečanje za 0-3 in znaša skupna vsota 1811-8. Začasni predumovi državi so neizpremenjeni. Vrednost rezervnega fonda je povečana za 0-06, nepremičnin za 0-17 in raznih aktiv za 1-9.

Število bankovcev v prometu se je povečalo za 122-3 in znaša sedaj 4.712. Obveznosti na pokaz (terjatve države, tekoči in razni računi) so zmanjšane za 187-8 in znašajo skupno 834-7. Obveznosti z rokom znašajo skupno 1453 in so se torej povečale za 27-8. Razne pasive so manjše za 23-9.

Obveznosti in obtok bankovcev znašajo 5.546-9 in znaša celotno kritje 33-70%, v zlatu 31-85% proti 33-58% in 31-48% v prejšnjem tednu.

V čem tiči?

Razvoj in uspeh sleherne trgovine in slehernega podjetja je v prvi vrsti odvisen od sposobnosti njegovega gospodarja, oziroma njegovega vodstva. V vsaki trgovini je potrebna v prvi vrsti izvežbanost v prodajanju. Kakor se rodijo umetniki, tako se rodijo tudi prodajalci, ali ljudski pregovor pravi, da z neba še ni padel noben mojster in tako tudi ni padel z neba noben prodajalec. Prirojena pa mu je lahko le sposobnost za prodajalca in to sposobnost mora dovršiti in izvežbati z dobro šolo v praktičnem življenju. Seveda se bo toliko bolj izvežbal v praktični šoli trgovskega življenja, v čimvečji meri mu je prirojena sposobnost prodajanja. Življenje nam nudi primere, da so ljudje brez prave šolske izobrazbe trgovali z uspehom in se povzpeli do velike samostojnosti, medtem ko so ljudje z odlično strokovno izobrazbo v odvisnih položajih.

Dober prodajalec mora biti ustrezljiv, zgovoren in prijazen. Delu mora posvetiti vse svoje sile in vso svojo voljo, delati mora z največjim zanimanjem, pri delu mora biti z duhom in telom. Kdor se tako zanima za trgovino, ta bo uspel. Prodajalec mora biti prepričan, da je njegovo blago mnogo boljše kot pri konkurenci. Kdor je o tem trdno prepričan, ta bo lahko prepričal tudi odjemalca o svoji konkurenčni sposobnosti. Kdor bi pa že v naprej mislil, da kakšne kupčije ne zmore, je res tudi ne bo zmogel. Le zaupanje v samega sebe in v svojo sposobnost omogoča uspeh.

Prodajalec lažje dela, če dobro pozna stroko in blago. Dober prodajalec je navadno dober govornik. Pravimo, da ima namazan jezik; kdor ga nima, tudi nima pravih uspehov v prodajanju. Ali zgovornost mora temeljiti na izobrazbi, prijaznosti in uglednosti. Zgovornost izobraženega trgovca ni blebetavost.

Vljudnost in vstrežljivost se ne smeta nehati s trenutkom, ko prodajalec vidi, da kupčije ne bo napravil. Zgodili so se slučaji, da je prodajalec stranko kar pustil. S takim postopanjem lahko odžene stran-

ko za vedno. Trговец pa mora gledati na to, da si pridobi stalne odjemalce, ker ti so za njega denar. Res je, da katera prav sitna stranka kar ubija živce in voljo prodajalca, toda kupčija ni vselej lahka in na roko.

Ako stranka ne kupi, še ne moremo reči, da je krivda na prodajalcu, kajti vzroki so lahko jako različni. Ali veš, da ima stranka dovolj denarja za blago, katero si želi? Navedel sem le en vzrok, zakaj stranka ni kupila. Prosim praktike, da bi bili tako prijazni in napisali svoje izkušnje na papir ter poslali uredniku »Trgovskega lista«, da more objaviti podatke iz prakse.

Navidezna nizka cena je jako slabo priporočilo za trgovino. Kdor prodaja hudo poceni, prodaja navadno slabo blago. Ako temelji nizka cena na slabem blagu, tedaj si zapomni, da si koplješ sam jamo, v katero boš telebnil, kakor tudi, če se prodaja navidezno dobro blago za visoko ceno. Odjemalci pozabijo hitro na nizko ceno, ne pa tudi na slabo blago.

Cene naj bodo zmerne in kakovosti primerne. Kdor se zadovoljuje s skromnim dobičkom, more računati na večjo prodajo. Kdor prodaja dobro blago po zmernih cenah, skrbi za dober glas svoje trgovine, ki bo v kratkem zaslovela in se priljubila.

Opazka kupca, da je blago drago, da je cena visoka, ni stvarna. Cena ne vpliva toliko na odločitev kupca ali kupovalke, če blago ugaja in ga kupec ali kupovalka potrebuje.

Na take opazke odgovarja prodajalec z opozarjanjem na dobro kakovost in porabnost blaga. Posebno pri oblačilnem blagu se mora opozarjati na zvezo med ceno in kakovostjo. Blaga ne polagaj na mizo, temveč drži ga v rokah in ga obračaj. Pri težjih in težkih kosih odvij, da se vidi večja površina.

Kdor ima pred očmi, da misli imeti trgovino ne od danes na jutri, ampak za dolgo dobo, ta se bo trudil za trgovino in njen obstoj in se bo posluževal pravih sredstev.

Zaračunanje trošarine na električni tok

Da bi se olajšalo delo finančnih organov pri zaračunanju in plačilu državne trošarine pri mešani potrošnji električnega toka, ko se porablja tok za pogon in za razsvetljavo in da bi se dosegla bolj stabilna uporaba zakona o trošarini, je finančni minister na podlagi čl. 68. zakona o državni trošarini izdal to naredbo:

1. da se ima obračunavati pri mešani potrošnji električne struje, t. j. kadar se struja uporablja za motorje in za razsvetljavo, a vodi niso ločeni, temveč imajo samo en števec za merjenje vse potrošnje, potrošena struja takole: (za podlago naj služi to pravilo:) 1. mesečna urna potrošnja za razsvetljavo v stanovanjih, trgovinah in drugod v mestih se določi s 50 urami. 2. mesečna urna potrošnja za razsvetljavo v stanovanjih, trgovinah in drugod na vasi se določi s 33 urami. 3. mesečna urna potrošnja za razsvetljavo v lokalih, hotelih, kavarnah (tako v vaseh ko v mestih) se določi z 80 urami. 4. mesečna potrošnja za razsvetljavo v vseh fabrikah se računa pri osemurnem delu na 25 ur, pri 16urnem delu na 120 in pri 24urnem na 250 ur.

Če se v podjetju uporablja pogonska struja tudi za razsvetljavo in se ta potrošnja meri le z enim strujomerom, potem se računa tako-le:

Vse struje je bilo n. pr. potrošeno v enem mesecu po števcu 1000 kilovatnih ur. V tem podjetju, ki dela 16 ur na dan, ima poleg motorja žarnice za razsvetljavo, in sicer 2 po 15 vatov = 30 vatov, 3 po 40 vatov = 120 vatov, 5 po 60 vatov = 300

vatov, 2 po 160 vatov = 320 vatov, skupno torej 12 žarnic = 770 vatov.

Najprej se izračuna struja, ki so jo porabile v teku meseca žarnice, kar se zgodi tako-le: število vseh vatov žarnic v uporabi se pomnoži s številom ur in deli s tisoč in tako se dobi število potrošenih kilovatnih ur v enem mesecu za razsvetljavo. Navedeni primer bi se izračunal tako-le: 770 krat 120 = 92.400 : 1000 = 92-4 kilovatnih ur mesečno.

V podjetju se je torej za razsvetljavo porabilo 92-4 kilovatnih ur, ostanek 906-6 ali okroglo 908 kilovatnih ur pa odpade na pogon motorjev. Potemtakem se bo trošarina izračunala tako-le:

92-4 ali okroglo 92 ur $\times$ 0-70 = 64-40 dinarjev. 907-6 ali okroglo 908 kilovatnih ur $\times$ 0-10 = 90-80 Din.

To podjetje bo torej skupno plačalo trošarine na električen tok 64-40 + 90-80 = 155-20 Din.

Na isti način se bo izračunala potrošnja po kilovatnih urah tudi pri onih osebah, ki dobivajo električno strujo pavšalno. N. pr.: Neko stanovanje ali trgovina v mestu plača električen tok pavšalno. Pri električni centrali je pavšaliran tok z 2 žarnicama po 15 vatov = 30 vatov, 3 žarnicama po 40 vatov = 120 vatov, 2 žarnicama po 60 vatov = 120 vatov, skupaj 7 žarnicami z 270 vati. Če se računa mesečno gorenje s 50 urami, se torej pomnoži skupna vsota vatov s številom gorenja in to deli s 1000 se dobi: 270 krat 50 = 13.500 : 1000 = 13-5. To stanovanje potroši mesečno 13-5 kilo-

vatnih ur in plača državne trošarine 13-5 krat 0-70 = 9-45 Din.

Po teh podatkih se ima povsod zaračunati državna trošarina na električen tok pri mešani uporabi, to je, kadar se porablja tok za razsvetljavo in za pogon pod enim števcem ko tudi pri uporabi toka pri pavšalnem zaračunanju. Vsled tega bo v teh primerih popisal organ finančne kontrole v podjetjih, ki imajo svoje lastne centrale, vse žarnice po njih jakosti in na podlagi tega popisa izvršil obračun, pri občinskih in drugih javnih centralah pa morajo centrale same dostaviti organom finančne kontrole popis in jakost žarnic, za katere se plačuje potrošnja toka pavšalno.

Pri razsvetljavi ulic in drugi javni razsvetljavi se ima na isti način izvršiti zaračunanje potrošnje električnega toka, toda kot mesečna potrošnja se ima določiti a) pri vsenočnih žarnicah 360 ur, b) pri polnočnih 180 ur, t. j. pri žarnicah za ulično razsvetljavo, ki gore vso noč, se ima računati, da gore mesečno 360 ur, pri onih pa, ki ne gore vso noč, da potrošijo na mesec 180 ur. Potem se bo vršila kontrola s primerjavo vse potrošnje po števcu v centrali s potrošnjo žarnic pri zasebnikih in žarnic za javno razsvetljavo in s potrošnjo za pogon motorjev. Ne sme se potem pokazati večja razlika ko 20%, a če se pokaže, potem je treba podvzeti vse potrebno, da se prouči.

2. Kjer obstoje dvotarifni strujomeri, po katerih se dnevna razsvetljavna potrošnja plačuje mnogo cenejše ko nočna, se zaračunava državna trošarina za dnevno potrošnje toka po točki 7 a pod 2. čl. 72 zakona o državni trošarini, za nočno potrošnje pa po točki 7 a pod 1. čl. 72 zakona o državni trošarini. Dvotarifni strujomeri morajo odvajati potrošnje nočne struje istočasno za ves svoj teritorij.

To naredbo je davčni oddelek finančnega ministrstva poslal vsem davčnim upravam z naročilom, da ga sporoče vsem organom davčne kontrole in zainteresiranim podjetjem. Ko bo naredba objavljena v »Službenih Novinah«, se ne bodo več imenovali komisije za določevanje dejanske potrošnje toka za motorje in za razsvetljavo pri mešani uporabi, niti se ne bo trošarina zaračunavala v centralah, ki nimajo strujomera po točki 13. čl. 103 a trošarinskega pravilnika, temveč se bo vršil obračun po tej naredbi in plačilo državne trošarine na električno strujo povsod, kjer ni števecov za merjenje dejanske potrošnje.

Dosedaj izvršeni komisijski pregledi podjetij bodo služili za obračun trošarine na porabljeno strujo za čas od 15. avgusta do 30. novembra t. l. Kjer ni komisijski pregled izvršen, a obstoji mešana ali pavšalna poraba potrošnja toka, se bo izvršil obračun in plačilo tako, kakor je naznačeno v tej naredbi.

Konkurzi in prisilne poravnave

Uvede se poravnalno postopanje o imovini:

gostilničarja Ivana Ratajca v Farni vasi pri Prevaljah.

Poravnalni sodnik: dr. Reichman Blaž. Poravnalni upravnik: dr. Senčar Dušan, kr. notar v Prevaljah. Narok za sklepanje poravnave pri sodišču v Prevaljah dne 22. decembra 1932. ob 10. uri. Rok za oglasitev do 18. decembra 1932. Poravnalna ponudba 40%.

Potrdi se poravnava trgovca Ogrizka Josipa v Novem mestu (prvenstvene terjatve celotno, ostale 50% v 18 enakih mesečnih obrokih) in trgovca Pungerčiča Alojzija v Skočjanu (upnikom 3. razreda 10%).

V konkurzni zadevi trgovca Koprive Franceta v Kranju, ki nudi upnikom III. razreda 20%, se določa narok za sklepanje o tem predlogu na dan 28. XII. ob 9. uri sodišču v Kranju, soba št. 8.

TRGOVCI! Širite »Trgovski list«.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Davčne zadeve

Taksa za objavo dražbe

Na vprašanje, če so upniki dolžni, da v smislu tar. št. 75 taksnega zakona plačajo takso za objavo dražbe, ki je sodno odredjena, je izdal davčni oddelek finančnega ministrstva pojasnilo, v katerem pravi, da se mora ta taksa plačati kadarkoli se v prijavi zahteva, da se izda javna objava, ali da se katerikoli sodni sklep objavi ali da se katerikoli sodni sklep objavi ali nabije na sodno ali občinsko tablo ali če je zaradi pravilne rešitve prijave potrebno po obstoječih zakonskih predpisih, da se izda javna objava ali da se dotični sklep oblaži nabije na tabli. Ta taksa se plača naprej.

Ce je poleg objave na tabli (sodišča ali občine) potrebna še objava službenega oglasa v »Službenih Novinah«, potem se mora poleg takse iz tar. št. 75 plačati še taksa iz tar. post. 322 taksnega zakona.

Finančno ministrstvo je odbilo predlog Centrale industrijskih korporacij, da bi se računala industrijam, ki imajo izven svojih fabrik prodajalne, davčna osnova za družbeni davek mesto dosedanjih 12% le v višini 11%. Pač pa se ima razpisati davčna osnova v višini 11% onim industrijam, ki imajo izven svojih fabrik le skladišča.

Obiščite avtomatični bulet DAJ-DAM

NAŠE NARODNO GOSPODARSTVO V OKTOBRU 1932

(Po statistiki OUZD v Ljubljani.)

V sredini meseca oktobra je padlo članstvo OUZD-a na stopnjo leta 1926, oziroma leta 1923. Od tega časa naprej število zavarovanih delavcev ne nazaduje v večjem obsegu. Minimum članstva ob tem času je bil leta 1924 in 1925, t. j. v času znanе deflacijske krize. Takrat je bilo članstvo še za 3000 zavarovancev manjše.

Število delavstva v posameznih industrijah ne izkazuje v mesecu oktobru večjih sprememb kakor popuščanje zaposlitve v sezonskih obratih, med katere spadata v prvi vrsti zidarstvo in stavbarstvo in industrije, katere so s tema v zvezi.

Industrijska panoga	Povpr. štev. zavar. del. v oktobru 1932	Odstotni prirast in padec v sept.
Rudarstvo	9	0
Kemična industrija	1572	-1,22%
Centrale za proizv. sile	630	-0,03%
Tekstilna industrija	9297	+1,91%
Papirna industrija	1714	+3,82%
Pridelava kože in gume	3380	+1,43%
Oblačilna industrija in čiščenje	4439	+0,06%
Hišna služničad	8047	-0,05%
Kovinska industrija	6346	+1,20%
Pridelava lesa in rezbarstvo	4165	+0,02%
Industrija kože in gume	1514	+4,84%
Trgovina	4196	-0,98%
Občinski obrati	1065	-2,35%
Gledališča, svob. poklici, razno	1184	-1,10%
Tobačna industrija	842	0
Denarni zavodi in samostojne pisarne	478	+0,04%
Gozdno-planinska industrija	5918	-4,39%
Grafična industrija	1124	+0,04%
Javni promet	617	-0,03%
Hrana in pijača	3503	-0,03%
Gradnja prevoznih sredstev	262	-2,99%
Zasebna prometna podjetja	903	-0,07%
Higijena	1632	-2,99%
Pojedelstvo	550	-39,86%
Gostilne, kavarne, prenočišča	2903	-8,35%
Štamparna industrija	5871	-6,43%
Industrija kamena in zemlje	3653	-10,68%
Gradnja železnic, cest in vodnih zgradb	2121	+1,03%
Skupaj	77.935	-1,66%

Izbrisali sta se nastopni firmi:

Sedež: Ljubljana.

Besedilo: Ingeieur arhitekt Fatur-Kos-Platner, družba z o. z.

Po končani likvidaciji.

Deželno kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, odd. III.,

dne 18. novembra 1932.

Firm. 935 — Rg C V 10/3.

*

Sedež: Vuzenica.

Besedilo: Janko Pahernik, trgovina z lesom v Vuzenici.

Obratni predmet: Trgovina z lesom.

Zbog opustitve obrata.

Okrožno sodišče v Mariboru, odd. III.,

dne 24. novembra 1932.

Firm. 919/32 — Rg A I 221/5.

Iz združnega registra:

Iz načelstva Ljudske posojilnice v Celju, r. z. z. n. z. se izbrise umrli član načelstva Kmecl Franc in vpiše opat Peter Jurak iz Celja.

Pri hranilnici in posojilnici v Ribnici so se izvršile te izpremembe:

Izbrisali so se načelstveni člani: Stare Gašper, Marolt Karl in Lovšin Alojzij; vpišali pa novoizvoljeni člani načelstva: Levstik Franc, posestnik v Goriči vasi št. 40; Bolha Jože, posestnik v Goriči vasi št. 38 in Klun Silvester, posestnik v Slatniku št. 2.

Pri Hranilnici in posojilnici v St. Jerneju na Dolenjskem se je izbrisal načelstveni član Francič France, vpisal pa Frančič Ignacij.

Vpisale so se te zadruge: Zadruga državnih uslužbencev za nabavo kredita v Celju, Vinarska in sadjarska zadruga »Belokranjska klet« in »Narodno obrambna tiskovna zadruga« v Ljubljani, katere člani načelstva so: restavrater na glavnem kolodvoru v Ljubljani Ciril Majcen, ind. uradnik Zemljič Joško, učitelj Mlekuž Vekoslav, ključavničarski mojster Josip Rebek in ravnatelj Štirc Franc v Kranju.

V načelstvu zadruge Pohorska železnica v Mariboru, r. z. z. o. z. se je izvršila ta sprememba:

Izbrisajo se dosednji člani načelstva dr. Veble Andrej, Birgmayr Anton, Weigl Vilko, Oset Andrej, inž. Šlajmer Vladimir, Schöber Franc, Beranič Josip, Sorak Ivan in Pajtler Jože; vpišejo pa novoizvoljeni člani načelstva Oslak Josip, ravnatelj Ljudske tiskarne v Mariboru, Roglič Drago, tovarnar v Mariboru, Pužel Karl, vinski trgovec v Mariboru, Tavčar Janko, trgovec v Mariboru, Póvodnik Josip, gostilničar v Mariboru, Valjak Gjurjo, lastnik kina v Mariboru, in Osojnik Jan, agrarni višji svetnik, Sresko načelstvo v Mariboru.

Dobava-prodaja

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 9. decembra t. l. ponudbe glede dobave 600 kg krp za čiščenje strojev, 1000 m jeklenih vrvi; do 29. decembra t. l. pa glede dobave 3 jeklenih sit za separacijo.

Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 20. decembra t. l. po-

nudbe glede dobave 180 m jeklenih vrvi, 10.000 kg karbida, 500 kg tovtotne masti in 500 kg petroleja.

Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 22. decembra t. l. ponudbe glede dobave 50 kg svinca, 2000 kg pločevine, 10 zavrtkov konjskih podkev, 100 kg svinčene pločevine, 100 komadov stauferjevih mazalic, 10 kg grafit.

Direkcija državnega rudnika Zenica sprejema do 29. decembra t. l. ponudbe glede dobave 110 m gonilnih jermenov in 50 komadov rudarskih sekir.

Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 9. decembra t. l. ponudbe glede dobave 500 kg motornega olja, 400 komadov lopat za premog, 2040 komadov žag za kovino, 90 komadov sekir, 200 komadov železnih šarnirjev in 5000 kg plinskega olja; do 15. decembra t. l. glede dobave 30 komadov krogličnih ležajev, 60 komadov medenastih cevi, 4 vrtilnih strojev, 100 m³ hrastovega lesa in 300 m Manesmanovih cevi.

Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do 12. decembra t. l. ponudbe glede dobave 10 komadov žarnic, 2000 m žičnih vrvi, 20 zavrtkov svetlopisnega papirja »Ozalid«, 50.000 kg portland-cementa, 10 komadov ventilov, 4 grafitnih topilnih loncev.

Direkcija drž. rudnika Senjski Rudnik sprejema do 20. decembra t. l. ponudbe glede dobave 3000 kg olja za mazanje vagonet.

Direkcija drž. železnice Subotica sprejema do 16. decembra t. l. ponudbe glede dobave stekla.

Dne 80. decembra t. l. se bo vršila pri Direkciji drž. železnic v Subotici ofertalna licitacija glede dobave tračnic.

Dne 6. decembra t. l. se bo vršila pri Upravi Zavoda za izradu vojne odeče v Beogradu licitacija glede dobave 15.230 kg govejega loja.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Prodaja lesa se bo vršila pri Direkciji šum brodate imovno občino v Vinkovcih dne 15. decembra t. l. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.)

LJUBLJANSKA BORZA

Tečaj 5. decembra 1932.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 100 h. gold.	2316:51	2327:87
Berlin 100 M	1368:19	1378:99
Bruselj 100 belg	798:02	801:96
Budimpešta 100 pengö	—	—
Curib 100 fr.	1108:35	1113:85
London 1 funt	183:25	184:85
Newyork 100 dol., kabel	—	—
Newyork 100 dolarjev	5741:59	5769:85
Paris 100 fr.	225:27	226:39
Praga 100 kron	170:67	171:53
Stockholm 100 šved. kr.	—	—
Trst 100 lir	291:24	293:64

STALIN NAGRAJA PRAVOČASNO ODDAJO ŽITA

Vsled odloka Molotova se dovoljuje v moskovskem okraju in v tatarski republiki prosta prodaja žita in sicer tako kmetom, ki so združeni v kolektivih ko tudi posameznikom. Žito se sme prodajati po nevezanih cenah. Na ta način je nagradil Stalin kmete, ki so pravočasno in v količinah, kakor jih je predpisal petletni načrt,

oddali žito. V vseh drugih okrajih se smatra prosta prodaja žita kot špekulacija, ki se ostro kaznuje.

*

EVROPSKI LESNI TRG

Na evropskem lesnem trgu vlada v splošnem mlačna tendenca. V severnih deželah in na Angleškem se pojavlja nekaj živahnosti, toda vzrok ni v večji potrebi, temveč v tem, da se izvrši prevoz še predno se ustavi ladijski promet. V zapadni Evropi je položaj neizpremenjen. Rezan les najde še nekaj kupcev ali le pri zelo nizkih cenah. Cene za okrogel les pa kažejo krepko tendenco. V srednji Evropi pa je trgovina mirna, ker se je sezona za rezan les že končala, nakup okroglega lesa pa se vrši le z največjo previdnostjo.

*

IZVOZ SVINJ IZ VOJVODINE

V novembru je bilo iz Vojvodine izvoženih 384 vagonov svinj. Največ svinj je šlo na Dunaj (236 vagonov), na Češkoslovaško pa 148 vagonov. Za svinje, ki so bile namenjene za avstrijski trg, se je odobravalna cena od 7:50 do 9:90 Din, dosegala pa se je 1:67 do 1:75 šilinga za kg žive teže. V Češkoslovaško odposlane svinje so dosegle boljše ceno, namreč 8:50 do 10, izjemoma celo 11 Din za kg žive teže. Iz Vojvodine je bilo poleg izvoženo na dunajski trg 48 vagonov volov. Za govejo živino so plačali izvozniki od 5—6 Din, dobivali pa so okoli poldrugega šilinga za kg žive teže.

*

SLUŽBENI LIST

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 3. decembra objavlja to vsebino: Odločba o fosfatnih gnojilih. Pravila o službenih značkih carinskih uradnikov. Pravila o dajanju državne podpore siromašnim učencem učiteljskih. Razpisa: Odločba o uvoznih carinah na parne kotle z opremo za centralno kurjavo in na radiotorje. Odločba o uvoznih carinah na soli očetne kisline, svinčev kis, svinčev sladkor. Razpis — postopek za delno uvozno ocarinjenje tekočin iz tankov. Razne objave iz »Službenih novin«, objave sodišč, uradov in druge objave.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama.

Začetek ob 20.

Torek, dne 6. decembra: Kar hočete. Red D.
Sreda, dne 7. decembra: Strast pod brestom. Red Sreda.
Četrtek, dne 8. decembra, ob 15.: Celjski grofje.
Petek, dne 9. decembra: Zaprt.

Opera.

Začetek ob 20.

Torek, 6. decembra: Erika. Red B.
Sreda, dne 7. decembra: Adel in Mara. Red C.
Četrtek, dne 8. decembra ob 15.: Mala Floramye. Gostuje g. Dubajic iz Zagreba. Izven. Znižane cene.
Četrtek, dne 8. decembra ob 20.: Manon. Izven. Znižane cene.
Petek, dne 9. decembra: Zaprt.

Mariborsko gledališče

Torek, dne 6. decembra: Boccaccio.
Sreda, dne 7. decembra: Zaprt.
Četrtek, dne 8. decembra ob 15.: Trije vaški svetniki. Znižane cene. Zadnjič.
Četrtek, dne 8. decembra ob 20.: Friderika. Znižane cene.

Veletrgovina kolonijalne in špicerijske robe

Jvan Jelačin

Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišavin in ružninske vode.

Točna in solidna postrežba! — Zantevajte cenik!

Trgovci in industriji!

Trgovski list

list

se priporoča za inseriranje!

Elektro-inštalacije za razsvetljavo

in pogon izvršuje strokovnjak po zmernih cenah. Specijalna delavnica za previjanje elektro-motorjev, transformatorjev in auto dinamov. V zalogi ves elektro-materijal, kakor žarnice in elektro-motorji, rabljeni in novi najnamenejših firm v vsaki količini.

FR. PERČINLIČ

Koncesionirano elektro podjetje DOMŽALE, nasproti pošti. Elektro-moh. podjetje LJUBLJANA, Gosposvetska 16. Tel. 2371.

Naročajte „Trgovski list“!

Motvoz Grosuplje

domač slovenski izdelek — Svoji k svojim!

Tovarna motvoza in vrvarna d. d. Grosuplje pri Ljubljani